

Statsforvalterens myndighet etter naturmangfoldloven, viltloven, lakse- og innlandsfiskloven, motorferdselloven og friluftsløven

M-2797 | 2024

Kolofon

Tittel: Statsforvalterens myndighet etter naturmangfoldloven, viltloven, lakse- og innlandfiskloven, motorferdselloven og friluftsløven

Sammendrag:

På naturmangfoldsområdet er en rekke bestemmelser i lovverket delegert til statsforvalteren. Myndigheten omfatter blant annet å fatte vedtak og beslutninger, iverksette tiltak og å fastsette forskrifter. Rapporten gir en oversikt over myndighet som er delegert til statsforvalteren etter naturmangfoldloven, viltloven, lakse- og innlandsfiskloven, motorferdselloven og friluftsløven.

Utførende institusjon (institusjonen er ansvarlig for innholdet i rapporten):

Miljødirektoratet

M-nummer:M-2797 | 2024

År: 2024

Sidetall: 24

Utgiver: Miljødirektoratet

Emneord: statsforvalteren, myndighet, delegering, naturmangfold

Innhold

1. Innledning	5
2. Naturmangfoldloven	6
2.1 Generelt om myndighetsfordelingen etter naturmangfoldloven	6
2.2 Statsforvalterens myndighet etter bestemmelser i naturmangfoldloven	6
2.2.1 Delegering av myndighet i verneområder	7
2.3 Statsforvalterens myndighet i forskrifter etter naturmangfoldloven	7
2.3.1 Artsforvaltning	8
2.3.2 Prioriterte arter	9
2.3.3 Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål	10
2.3.4 Forskrifter om fredning av enkeltarter	10
2.3.5 Verneområder hvor myndigheten fremgår direkte av forskriften	10
3. Viltloven	11
3.1 Generelt om myndighetsfordelingen etter viltloven	11
3.2 Statsforvalterens myndighet etter bestemmelser i viltloven	11
3.3 Statsforvalterens myndighet i forskrifter etter viltloven	11
3.3.1 Forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften)	11
3.3.2 Forskrift om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften)	11
3.3.3 Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktsesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31 mars 2028 (jakttdidsforskriften)	12
3.3.4 Forskrift om forvaltning av hjortevilt (hjorteviltforskriften)	12
3.3.5 Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst (utøvelsesforskriften)	12
3.3.6 Forskrift om utlegging av åte og føring av vilt	13
3.3.7 Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort	13
3.3.8 Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak	13
3.4 Statsforvalteren som klagemyndighet etter viltloven med forskrifter	14
3.4.1 Statsforvalteren som klagemyndighet etter viltloven	14
3.4.2 Statsforvalteren som klagemyndighet etter viltforskriften	14
3.4.3 Statsforvalteren som klagemyndighet etter hjorteviltforskriften	14
4. Lakse- og innlandsfiskloven	15
4.1 Generelt om myndighetsfordelingen etter lakse- og innlandsfiskloven	15

4.2	Statsforvalterens myndighet etter bestemmelser i lakse- og innlandsfiskloven.....	15
4.3	Statsforvalterens myndighet i forskrifter etter lakse- og innlandsfiskloven	16
4.3.1	Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.....	16
4.3.2	Forskrift om etablering og drift av kultiveringsanlegg for fisk og kreps	16
4.3.3	Forskrift om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer for kultiveringsformål	16
4.3.4	Forskrift om fiske etter innlandsfisk mv. og fangst av kreps (innlandsfiskeforskriften)	17
4.3.5	Forskrift om fangst av elvemusling.....	17
4.3.6	Forskrift om åpning for fiske etter anadrome laksefisk (åpningsforskriften)	17
4.3.7	Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag	17
4.3.8	Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen	18
4.3.9	Forskrift om nedsenking av garnredskap	18
4.3.10	Forskrift om oppgaveplikt og om redskaper som er tillatt benyttet ved fiske etter anadrome laksefisk.....	18
4.3.11	Forskrift om framleie av fiskerett.....	19
5.	Motorferdselloven	20
5.1	Generelt om myndighetsfordelingen etter motorferdselsregelverket	20
5.2	Statsforvalterens myndighet etter bestemmelser i motorferdselloven	20
5.3	Statsforvalterens myndighet i forskrifter etter motorferdselloven.....	20
5.3.1	Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdsselforskriften)	20
5.3.2	Forskrift om motorferdsel på barmark langs tradisjonelle ferdselsårer, Finnmark 21	
5.3.3	Forskrift om tillatelse til bruk av beltebil	21
5.4	Statsforvalteren som klageinstans etter motorferdselregelverket	21
5.4.1	Statsforvalteren som klageinstans etter motorferdselloven	21
5.4.2	Statsforvalteren som klageinstans etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og islagte vassdrag	21
6.	Friluftsløven	23
6.1	Generelt om myndighetsfordelingen etter friluftsløven.....	23
6.2	Statsforvalteren som førsteinstansmyndighet.....	23
6.3	Statsforvalteren som klagemyndighet.....	23
7.	Statsforvalterens myndighet til omgjøring og lovlighetskontroll	23

1. Innledning

Dette dokumentet gir en oversikt over statsforvalterens myndighet etter følgende lover:

- lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) med forskrifter
- lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven) med forskrifter
- lov 15. mai 1992 nr. 47 om lakse- og innlandsfisk (lakse- og innlandsfiskloven) med forskrifter
- lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven) med forskrifter
- lov 28. juni 1957 nr. 16 om friluftslivet (friluftsløven)

2. Naturmangfoldloven

2.1 Generelt om myndighetsfordelingen etter naturmangfoldloven

Det følger av naturmangfoldloven kapittel VIII om myndighet etter loven, tilsyn mv. § 62 første ledd at kongen er øverste myndighet etter loven.

Myndighet etter loven er lagt til Klima- og miljødepartementet for en rekke bestemmelser i loven i delegeringsvedtak 8. januar 2021 nr. 65

[Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven - Lovdata](#)

Myndighet for noen av bestemmelsene er delegert videre til Miljødirektoratet i delegeringsvedtak 12. januar 2021 nr. 82

[Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven fra Klima- og miljødepartementet til Miljødirektoratet - Lovdata](#)

Oversikten i punkt 2.2 viser hvilke bestemmelser som er delegert videre til statsforvalteren.

2.2 Statsforvalterens myndighet etter bestemmelser i naturmangfoldloven

Det er ingen bestemmelser i naturmangfoldloven som legger myndighet direkte til statsforvalteren.

Myndighet etter enkelte bestemmelser i naturmangfoldloven er delegert til statsforvalteren ved delegeringsvedtak fra Miljødirektoratet 14. januar 2021 nr. 97

[Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven til statsforvalterne og nasjonalpark- og verneområdestyrer - Lovdata](#)

Følgende bestemmelser er delegert til statsforvalteren:

- § 20 andre ledd – statsforvalteren kan iverksette uttak av virvelløse dyr
- § 21 andre ledd – statsforvalteren kan iverksette uttak av planter og sopp
- § 69 første ledd – statsforvalteren kan gi pålegg om å stanse eller rette forhold som er i strid med loven
- § 70 andre ledd – statsforvalteren kan gi pålegg om tiltak for å avverge eller begrense uforutsette miljøkonsekvenser av lovlig virksomhet
- § 71 første ledd – statsforvalteren kan iverksette tiltak etter §§ 69 og 70
- § 72 tredje ledd – der statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for verneområder kan statsforvalteren benytte motorferdsel på fast eiendom som ikke inngår i verneområdet dersom det er nødvendig for å gjennomføre skjøtselstiltak etter § 47
- § 73 første ledd – statsforvalteren kan fatte vedtak om tvangsmulkt.

Delegeringen er ikke til hinder for at departementet eller direktoratet kan utøve myndighet etter bestemmelsene. Delegeringen av myndighet etter §§ 69-73 gir statsforvalteren myndighet til å gi pålegg om tiltak eller fatte vedtak om tvangsmulkt innen alle områder under naturmangfoldloven, også etter regelverk der statsforvalteren ellers ikke er myndighet, som for eksempel forskrift om fremmede organismer.

2.2.1 Delegering av myndighet i verneområder

Statsforvalteren kan ha myndighet som forvaltningsmyndighet for verneområder etter særskilt delegeringsvedtak for det enkelte område.

Verneområder vedtatt etter naturmangfoldloven er nasjonalparker, landskapsvernområder, naturreservater, biotopvernområder eller marine verneområder vedtatt med hjemmel i naturmangfoldloven § 34, jf. §§ 35-39. I tillegg gjelder verneforskrifter vedtatt etter eldre lover som naturvernloven, jf. naturmangfoldloven § 77.

I forskrifter for verneområder vedtatt etter naturmangfoldloven § 34, følger det av den enkelte verneforskrift at "*Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften*". Forvaltningsmyndighet for verneområder fastsettes for det enkelte verneområde i eget delegeringsbrev fra Miljødirektoratet etter at områdene er vernet ved kgl.res.

Delegering av myndighet som forvaltningsmyndighet for verneområder gir statsforvalteren myndighet til å gi dispensasjon fra vernebestemmelsene i den enkelte verneforskrift, og å gi utfyllende retningslinjer gjennom forvaltningsplaner. Forvaltningsmyndighet for verneområder innebærer også myndighet til å foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet i tråd med naturmangfoldloven § 47 og gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Som forvaltningsmyndighet for verneområder kan statsforvalteren med hjemmel i naturmangfoldloven § 72 tredje ledd benytte motorferdsel utenfor verneområder når det er nødvendig for å gjennomføre skjøtselstiltak etter § 47.

Oversikt over hvilke verneområder som statsforvalteren har forvaltningsmyndighet for finnes i Miljødirektoratets Naturbase:

[Enkelt søk i Naturbase - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/enkelt-søk-i-naturbase)

2.3 Statsforvalterens myndighet i forskrifter etter naturmangfoldloven

Statsforvalteren har myndighet i følgende forskrifter etter naturmangfoldloven:

2.3.1 Artsforvaltning

2.3.1.1 Forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften)

Forskriften er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven og viltloven.

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 1. april 2020 nr. 565 om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften):

- § 3-6 andre ledd, statsforvalteren kan etter søknad gi tillatelse til uttak av vilt for å beskytte naturlige forekommende planter, dyr og økosystemer
- § 3-6 tredje ledd, statsforvalteren kan av eget tiltak iverksette uttak av bestemte individ av moskusfe når de vandrer til, eller oppholder seg i, tettbygde områder, slik at de kan utgjøre en fare for skade på person eller skape trafikkfarlige situasjoner.

2.3.1.2 Forskrift om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften)

Forskriften er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven og viltloven.

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt:

- § 9 første ledd, statsforvalteren kan fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltneemnden eller Miljødirektoratet. Etter andre punktum kan statsforvalteren delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller
- § 9a andre ledd, statsforvalteren kan yte tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene i bestemmelsen
- § 12, statsforvalteren kan gi tillatelse til skadefelling av kongeørn som gjør skade på bufe eller tamrein
- § 14, statsforvalteren administrerer lisensfelling, og kvotejakt på gaupe
- § 17 andre ledd, statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk
- § 17 tredje ledd, statsforvalteren kan beslutte at et ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell.

2.3.1.3 Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktsesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028 (jaktidsforskriften)

Forskriften er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven og viltloven.

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 21. januar 2022 nr. 128 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktsesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028:

- § 3 nr. 1, statsforvalteren kan fastsette forskrift som endrer jaktperioden for jakt på grågås og kortnebbgås
- § 6 tredje ledd, statsforvalteren kan gi tillatelse til sanking av egg fra grågås.

2.3.1.4 Forskrift om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelse i forskrift 30. mai 2014 nr. 677 om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt:

- § 15 andre ledd, statsforvalteren behandler søknadene og utbetaler erstatning.

2.3.1.5 Forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 4. mai 2001 nr. 468 om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt:

- § 13 bokstav d, statsforvalteren behandler søknadene og utbetaler erstatning
- § 16, statsforvalteren kan etter søknad i særlige tilfeller utbetale erstatning for skade fra andre rovviltarter.

2.3.1.6 Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag

Forskriften er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven og lakse- og innlandsfiskloven.

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 15. mars 2021 nr. 798 om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag:

- § 5 andre ledd - statsforvalteren kan, av eget tiltak, iverksette uttak av rømt oppdrettsfisk av anadrome laksefisk og pukkellaks. Slikt uttak regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

2.3.2 Prioriterte arter

Statsforvalteren har myndighet etter følgende forskrifter om prioriterte arter:

- forskrift 20. mai 2011 nr. 517 om dragehode (*Dracocephalum ruyschiana*) som prioritert art
- forskrift 20. mai 2011 nr. 519 om elvesandjeger (*Cicindela maritima*) som prioritert art
- forskrift 20. mai 2011 nr. 520 om (*Osmoderma eremita*) som prioritert art
- forskrift 20. mai 2011 nr. 521 om honningblom (*Herminium monorchis*) som prioritert art
- forskrift 20. mai 2011 nr. 522 om klippeblåvinge (*Scolitantides orion*) som prioritert art
- forskrift 20. mai 2011 nr. 523 om rød skogfrue (*Cephalanthera rubra*) som prioritert art
- forskrift 20. mai 2011 nr. 524 om svarthalespove (*Limosa limosa*) som prioritert art
- forskrift 22. mai 2015 nr. 546 om dvergålegras (*Zostera noltei*) som prioritert art
- forskrift 29. mai 2015 nr. 561 om skredmjelt (*Oxytropis campestris* ssp. *scotica*) som prioritert art
- forskrift 29. mai 2015 nr. 562 om svartkurle (*Nigritella nigra*) som prioritert art

- forskrift 29. mai 2015 nr. 563 om trøndertorvmose (*Sphagnum troendelagicum*) som prioritert art
- forskrift 4. desember 2020 nr. 2613 om elfenbenslav som prioritert art

For alle disse forskriftene er statsforvalteren i forskriftene gitt myndighet til å gjennomføre skjøtsel etter naturmangfoldloven § 24 andre ledd. Statsforvalteren er i tillegg gitt myndighet til å gi dispensasjon fra forskriften etter naturmangfoldloven 24 femte ledd. Dersom søknaden om dispensasjon gjelder flere fylker, følger det av bestemmelsen at Miljødirektoratet er myndighet.

2.3.3 Forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål:

- § 4, statsforvalteren kan fatte vedtak om tillatelse til utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål
- § 11, statsforvalteren fører tilsyn etter naturmangfoldloven §§ 63 til 65 med utsetting av utenlandske treslag.

Myndigheten er delegert til statsforvalteren i delegeringsvedtak 26. juni 2012 nr. 1493 [Delegering av myndighet etter forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål § 5 og § 13 fra Direktoratet for naturforvaltning til Fylkesmannen - Lovdata](#)

2.3.4 Forskrifter om fredning av enkeltarter

Statsforvalteren har myndighet etter følgende forskrifter om fredning av enkeltarter etter naturvernloven 1970, videreført etter naturmangfoldloven § 77:

- forskrift 29. oktober 1976 nr. 3763 om fredning av mistelteinen. Myndigheten er delegert til statsforvalteren i delegeringsbrev fra Miljøverndepartementet 4. mai 1990.
- forskrift 9. april 1976 om fredning av plantearten Polarflokk, Bugøynes kirkegård, Sør-Varanger kommune, Finnmark. Myndigheten følger av forskriften kap. V.

2.3.5 Verneområder hvor myndigheten fremgår direkte av forskriften

I en del eldre verneforskrifter er forvaltningsmyndighet for verneområdet fastsatt direkte i verneforskriften.

I noen verneområder hvor det står at forvaltningsmyndighet tilligger vedkommende statsforvalter, er myndigheten i ettertid delegert til kommuner med lokal forvaltningsmyndighet for verneområder eller til nasjonalpark- eller verneområdestyrer, uten at dette går frem av den aktuelle verneforskriften.

3. Viltloven

3.1 Generelt om myndighetsfordelingen etter viltloven

Oppgaven som regional viltmyndighet er delt mellom statsforvalteren og fylkeskommunen, der fylkeskommunens oppgaver først og fremst knytter seg til høstbare, ikke truede viltarter.

Miljødirektoratet er i de fleste tilfeller benevnt som nasjonal viltmyndighet, mens kommunen er lokal viltmyndighet. Miljødirektoratet er også delegert den myndighet som etter loven er tillagt Kongen og departementet, med unntak av myndigheten etter §§ 40 og 49.

3.2 Statsforvalterens myndighet etter bestemmelser i viltloven

Det er ingen bestemmelser i viltloven som legger myndighet direkte til statsforvalteren.

3.3 Statsforvalterens myndighet i forskrifter etter viltloven

Statsforvalteren har myndighet i følgende forskrifter etter viltloven:

3.3.1 Forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften)

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 1. april 2020 nr. 565 om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften):

- § 3-6 andre ledd, statsforvalteren kan etter søknad gi tillatelse til uttak av vilt for å beskytte naturlige forekommende planter, dyr og økosystemer
- § 3-6 tredje ledd, statsforvalteren kan av eget tiltak iverksette uttak av bestemte individ av moskusfe når de vandrer til, eller oppholder seg i, tettbygde områder, slik at de kan utgjøre en fare for skade på person eller skape trafikkfarlige situasjoner.

3.3.2 Forskrift om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften)

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt:

- § 9 første ledd, statsforvalteren kan fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltneemnden eller Miljødirektoratet. Etter andre punktum kan statsforvalteren delegere sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller
- § 9a andre ledd, statsforvalteren kan yte tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene i bestemmelsen
- § 12, statsforvalteren kan gi tillatelse til skadefelling av kongeørn som gjør skade på bufe eller tamrein
- § 14, statsforvalteren administrerer lisensfelling, og kvotejakt på gaupe

- § 17 andre ledd, statsforvalteren avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk
- § 17 tredje ledd, statsforvalteren kan beslutte at et ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell.

3.3.3 Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktsesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31 mars 2028 (jakttidforskriften)

Forskriften er gitt med hjemmel i både viltloven og naturmangfoldloven.

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 21. januar 2022 nr. 128 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktsesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31 mars 2028:

- § 3 nr. 1, statsforvalteren kan fastsette forskrift som endrer jaktperioden for jakt på grågås og kortnebbgås
- § 6 tredje ledd, statsforvalteren kan gi tillatelse til sanking av egg fra grågås.

3.3.4 Forskrift om forvaltning av hjortevilt (hjorteviltforskriften)

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelse i forskrift 8. januar 2016 nr. 12 om forvaltning av hjortevilt:

- § 32 tredje ledd, statsforvalteren kan pålegge jegerne og/eller jaktrettshaverne å rapportere opplysninger om viltbestanden mm.

3.3.5 Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst (utøvelsesforskriften)

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst:

- § 14 første ledd, rapportering, meldeplikt og undersøkelse av felte dyr til statsforvalteren
- § 27 andre ledd, statsforvalter skal underrettes om skadeskyting, og statsforvalter avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk
- § 29 andre ledd, statsforvalter skal varsles ved avliving av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn utenom ordinær jakttid eller fellingsperiode, og statsforvalter og politiet kan beslutte at ettersøk skal gjennomføres med særlig kvalifisert personell
- § 29a andre ledd, bruk av kunstig lys ved åtejakt på jerv som gjennomføres som ledd i lisensfelling skal rapporteres til statsforvalteren
- § 31 andre ledd, statsforvalteren kan ved fangst av gaupe og jerv gi tillatelse i samsvar med vedlegg 2
- § 33 andre ledd, statsforvalteren kan gjøre unntak fra kravet om fellevarsling når det på grunn av dårlig dekning benyttes fysisk og ikke elektronisk tilsyn.

3.3.6 Forskrift om utlegging av åte og fôring av vilt

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 17. desember 2019 nr. 1878 om utlegging av åte og fôring av vilt:

- § 9 første ledd, statsforvalteren kan ved lokal forskrift forby fôring eller utlegging av åte
- § 9 andre ledd, statsforvalteren kan gi grunneier pålegg om å fjerne åte eller av eget tiltak iverksette fjerning av åte
- § 9 tredje ledd, statsforvalteren kan gi tillatelse til utlegging av åte til brunbjørn.

3.3.7 Forskrift om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 15. mai 2011 nr. 537 om kommunale og fylkeskommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort:

- § 7, statsforvalteren har rett til innsyn i de kommunale og fylkeskommunale fondsregnskap
- § 8, statsforvalteren kan gi kommunene dispensasjon fra § 1 andre ledd.

3.3.8 Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak

Forskriften er gitt med hjemmel i Stortingets årlige budsjettvedtak og ikke med hjemmel i viltloven.

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 1. januar 2013 nr. 3 om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak:

- § 4 andre ledd, statsforvalteren kan be om utfyllende opplysninger som er nødvendig for å behandle søknaden
- § 8 første ledd, søknader om tiltak behandles av statsforvalteren i søkerens bostedsfylke/reinbeiteområde
- § 11 første ledd, utbetaling skal skje på den måte som er angitt i tilsagnsbrevet fra statsforvalteren
- § 11 andre ledd, statsforvalteren skal vurdere sluttrapport
- § 12 første ledd, statsforvalteren kan stille krav om andre former for rapporter i tillegg til sluttrapportering
- § 13 første ledd, statsforvalteren kan iverksette kontroll med bruken av tilskuddet
- § 13 andre ledd, statsforvalteren kan be om nærmere opplysninger dersom det oppstår tvil om tilskuddet er eller blir nyttet etter forutsetningene
- § 16, statsforvalteren kan dispensere fra søknadsfristen i § 4.

3.4 Statsforvalteren som klagemyndighet etter viltloven med forskrifter

3.4.1 Statsforvalteren som klagemyndighet etter viltloven

Etter viltloven § 4 er statsforvalteren klageinstans for kommunens vedtak.

3.4.2 Statsforvalteren som klagemyndighet etter viltforskriften

Etter forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften) § 8-1 andre ledd er statsforvalteren klageinstans for vedtak fattet av kommunen.

3.4.3 Statsforvalteren som klagemyndighet etter hjorteviltforskriften

Etter forskrift om forvaltning av hjortevilt § 36 andre ledd er statsforvalteren klageinstans for vedtak fattet av kommunen.

4. Lakse- og innlandsfiskloven

4.1 Generelt om myndighetsfordelingen etter lakse- og innlandsfiskloven

Lakse- og innlandsfiskloven er en fullmaktslov som gir en rekke hjemler for å fastsette regler i forskrift, og den nærmere detaljreguleringen er i stor grad gitt i forskrifter.

Myndighet etter lakse- og innlandsfiskloven er delegert til Miljødirektoratet, statsforvalteren, fylkeskommunen og kommunen i en rekke forskrifter og delegeringsvedtak.

Forvaltningen av innlandsfisk er fordelt mellom statsforvalteren og fylkeskommunen. Fylkeskommunen har ansvar for forvaltning av høstbare, ikke truede arter av innlandsfisk, det vil si de artene det er åpnet for fiske av etter innlandsfiskeforskriften § 2. Forvaltningen av truede og sårbare arter, anadrome arter, innlandsformer av laks og forvaltning av spesielt verneverdige bestander av storørret ligger hos statsforvalteren.

4.2 Statsforvalterens myndighet etter bestemmelser i lakse- og innlandsfiskloven

Det er ingen bestemmelser i lakse- og innlandsfiskloven som legger myndighet direkte til statsforvalteren.

Følgende myndighet som i lakse- og innlandsfiskloven er lagt til departementet er delegert til statsforvalteren i delegeringsvedtak 27. november 1992 nr. 864

[Ikraftttredelse av lov 15. mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v. § 50. Delegering av myndighet](#)

- § 11 andre ledd (forlenge eller stoppe et fiske når vannføringen eller andre særlige forhold tilsier det)
- § 12 første ledd (iverksette tiltak som anses nødvendig for å forebygge eller begrense skade på artsmangfoldet)
- § 12 andre ledd (treffe vedtak om fjerning av organismer med vesentlig skadepotensial)
- § 13 (dispensasjon for tiltak som har vern eller utvikling av fiskestammer som formål)
- § 15 første ledd (fastsette fredningssone ved fisketrapp, fiskerenne o.l.)
- § 19 fjerde ledd (godkjenne utleie av fiskerett til fordel for allmenheten for mer enn 10 år)
- § 20 (gi bestemmelser om fritt fiske i vassdrag)
- § 25 niende ledd (kreve bruksordning etter jordskifteloven)
- § 25a fjerde ledd (utarbeide driftsplan av eget tiltak)

- § 25a femte ledd (gi regler om fordeling av utgifter og inntekter knyttet til driftsplan)
- § 31 (fastsetting av grenser mv.)
- § 34 første ledd, første punktum (regulere fiske etter innlandsfisk og kreps)
- § 34 andre ledd (fastsette regler for fiske etter innlandsfisk på anadrom strekning)
- § 35 tredje ledd (innskrenke eller utvide friløpets bredde)
- § 36 tredje ledd (pålegg om gjenoppretting av endring av friløp)
- § 40 (regulering av alt fiske)
- § 43 tredje ledd (regler om registrerings- og merkeplikt ved fiske etter innlandsfisk og andre ferskvannsorganismer) [delegering av myndighet etter lakse- og innlandsfiskloven § 43 tredje ledd](#).

4.3 Statsforvalterens myndighet i forskrifter etter lakse- og innlandsfiskloven

4.3.1 Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 14. desember 2020 nr. 3367 om fysiske tiltak i vassdrag:

- § 1 første ledd, jf. tredje ledd – tillatelse til tiltak på strekninger som fører anadrome laksefisk eller kreps
- § 3 – gjenoppretting av tiltak utført i strid med forskriften.

4.3.2 Forskrift om etablering og drift av kultiveringsanlegg for fisk og kreps

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 30. desember 1992 nr. 1232 om etablering og drift av kultiveringsanlegg for fisk og kreps:

- § 1 første ledd – tillatelse til å etablere og drive anlegg, dam eller innhegning for klekking, produksjon eller oppbevaring av anadrome laksefisk og kreps
- § 5 – tilbaketrekking av tillatelse.

4.3.3 Forskrift om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer for kultiveringsformål

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelse i forskrift 11. november 1993 nr. 1020 om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer for kultiveringsformål:

- § 2 tredje ledd – statsforvalteren kan gi tillatelse til utsetting av stedegen stamme for kultiveringsformål (anadrome laksefisk i ferskvann, og innlandsfisk og andre ferskvannsorganismer som ikke blir forvaltet av fylkeskommunen).

4.3.4 Forskrift om fiske etter innlandsfisk mv. og fangst av kreps (innlandsfiskeforskriften)

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 26. juni 2009 nr. 851 om fiske etter fiske etter innlandsfisk mv. og fangst av kreps (innlandsfiskeforskriften):

- § 3 andre ledd – statsforvalteren kan tillate fiske av gjørs, asp og flere og andre arter samt edelkreps
- § 3 tredje ledd – statsforvalteren kan forby fiske av arter det er tillatt å fiske på etter § 2 dersom fisket medfører betydelig bifangst av arter det ikke er tillatt å fiske på
- § 3 tredje ledd – statsforvalteren kan forby fiske på arter som det er tillatt å fiske på etter § 3 første ledd dersom arten lokalt eller regionalt er truet
- § 4 – statsforvalteren kan fastsette nærmere regler om reguleringer i fisket, herunder fisketid, redskapstyper, fangstmetoder og bifangstregler samt regler om fangstrapportering
- § 5 – statsforvalteren kan gi tillatelse til uttak av fisk til vitenskapelige formål etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav f for de arter statsforvalteren har ansvaret for.

4.3.5 Forskrift om fangst av elvemusling

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelse i forskrift 30. desember 1992 nr. 1230 om fangst av elvemusling:

- § 1, jf. § 2 – statsforvalteren kan gi tillatelse til fangst av elvemusling.

4.3.6 Forskrift om åpning for fiske etter anadrome laksefisk (åpningsforskriften)

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelse i forskrift 20. juni 2003 nr. 736 om åpning for fiske etter anadrome laksefisk (åpningsforskriften):

- § 4 – i vassdrag, deler av vassdrag eller sjøområder med stort innslag av rømt oppdrettsfisk kan statsforvalteren i enkelttilfeller tillate fiske med andre redskaper enn de som følger av denne forskrift.

4.3.7 Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 15. mars 2021 om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag:

- § 5 første ledd – i områder med stort innslag av rømt oppdrettsfisk av anadrome laksefisk kan statsforvalteren, gjennom enkeltvedtak, gi tillatelse til fiske til andre tider og med andre redskaper enn det som følger av denne forskriften, såfremt dette antas å ikke ville ha nevneverdig negativ innvirkning på bestander av laks, sjørørret eller sjørøye
- § 5 andre ledd – statsforvalteren kan, av eget tiltak, iverksette uttak av rømt oppdrettsfisk av anadrome laksefisk og pukkellaks. Slikt uttak regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

- § 6 første ledd – I vassdrag der lokal forvaltning skal gjennomføre midtsesongevaluering av laksefisk skal statsforvalteren og lokal forvaltning inngå avtale om tiltak som lokal forvaltning skal iverksette inneværende sesong dersom midtsesongevalueringen viser at det er sannsynlig at gytebestandsmålet i vassdraget ikke nås det året.

4.3.8 Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen delegert myndighet:

- § 6 første ledd - i områder med stort innslag av rømt oppdrettsfisk av anadrome laksefisk kan statsforvalteren, gjennom enkeltvedtak, gi tillatelse til fiske til andre tider og med andre redskaper enn det som følger av denne forskriften, såfremt dette antas å ikke ville ha nevneverdig negativ innvirkning på bestander av laks, sjørørret eller sjørøye
- § 6 andre ledd - statsforvalteren kan, av eget tiltak, iverksette uttak av rømt oppdrettsfisk av anadrome laksefisk. Slikt uttak regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

4.3.9 Forskrift om nedsenking av garnredskap

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelse i forskrift 20. juni 2003 nr. 737 om nedsenking av garnredskap:

- § 2 - statsforvalteren kan for hele fylket eller for avgrensede områder bestemme at nedsenkingspåbudet skal gjelde for garn uansett maskevidde.

4.3.10 Forskrift om oppgaveplikt og om redskaper som er tillatt benyttet ved fiske etter anadrome laksefisk

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 25. februar 2003 nr. 256 om oppgaveplikt og om redskaper som er tillatt benyttet ved fiske etter anadrome laksefisk:

- § 1 tredje ledd, tredje setning – fastsette krav til andre opplysninger i fangstoppgave
- § 2 første ledd – tillate andre typer agn i vassdrag
- § 10 første ledd, første setning – behandle melding om registrering av fiske, herunder tildele nummer, jf. § 14 tredje ledd
- § 10 første ledd, andre setning - fastsette annen dato for registreringsplikt
- § 12 – fastsette større avstand fra elvemunning for plassering av faststående redskap.

4.3.11 Forskrift om framleie av fiskerett

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 25. juni 1993 nr. 570 om framleie av fiskerett:

- § 2 – gi tillatelse til framleie av fiskerett
- § 3 andre ledd – kreve de opplysninger denne finner nødvendig for å avgjøre om et framleieforhold er unntatt fra kravet om tillatelse.

5. Motorferdselloven

5.1 Generelt om myndighetsfordelingen etter motorferdselsregelverket

Hvem som fatter vedtak, er angitt særskilt i lov eller forskrift for hver enkelt vedtakshjemmel. Kommunen er førsteinstansmyndighet for de fleste vedtakene etter loven. Det finnes ingen særskilte delegeringsvedtak etter loven. All myndighet følger direkte av lov- eller forskriftsbestemmelser.

5.2 Statsforvalterens myndighet etter bestemmelser i motorferdselloven

Det er ingen bestemmelser i motorferdselloven som legger myndighet direkte til statsforvalteren.

5.3 Statsforvalterens myndighet i forskrifter etter motorferdselloven

Statsforvalteren har myndighet i følgende forskrifter etter motorferdselloven:

5.3.1 Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (motorferdsselforskriften)

Statsforvalteren har myndighet etter følgende bestemmelser i forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag:

- §§ 2 tredje ledd – statsforvalteren kan i forskrift begrense eller forby kjøring på barmark i spesielt sårbare områder. Myndigheten kan delegeres videre til kommunen
- § 2 fjerde ledd – statsforvalteren kan i enkeltvedtak avgjøre om kjøreformål i et konkret tilfelle omfattes av direktehjemmelen i § 2 første ledd
- §§ 3 fjerde ledd, jf. 2 tredje ledd – statsforvalteren kan i forskrift begrense eller forby kjøring på vinterføre i spesielt sårbare områder. Myndigheten kan delegeres videre til kommunen
- §§ 3 fjerde ledd, jf. 2 fjerde ledd – statsforvalteren kan i enkeltvedtak avgjøre om kjøreformål i et konkret tilfelle omfattes av direktehjemmelen i § 3 første ledd
- §§ 4a andre ledd tiende punktum, jf. 8 første ledd andre punktum – statsforvalteren kan i forskrift bestemme at motorferdsel i snøskuterløyper etter § 4a andre ledd første punktum er forbudt, når det anses nødvendig for å ivareta reindrifts- eller viltinteresser, eller andre interesser som motorferdselloven skal ivareta
- §§ 4a andre ledd tiende punktum, jf. 8 andre ledd – statsforvalteren kan i forskrift tillate motorferdsel i snøskuterløyper etter § 4a andre ledd første punktum i perioden 5. mai til 30. juni i spesielle tilfeller

- §§ 4b andre ledd tredje punktum, jf. 8 første ledd andre punktum – statsforvalteren kan i forskrift bestemme at motorferdsel i catskiingløyper etter § 4b første ledd er forbudt
- §§ 4b andre ledd tredje punktum, jf. 8 andre ledd – statsforvalteren kan i forskrift tillate motorferdsel i catskiingløyper i perioden 5. mai til 30. juni i spesielle tilfeller
- § 8 første ledd andre punktum – Statsforvalteren i Troms og Finnmark kan i forskrift forby motorferdsel etter forskriften i nærmere angitte områder i Finnmark og Nord-Troms, når det anses nødvendig for å ivareta reindrifts- eller viltinteresser, eller andre interesser som motorferdselloven skal ivareta
- § 8 andre ledd – Statsforvalteren i Troms og Finnmark kan i enkeltvedtak eller forskrift tillate ferdsl etter forskriften i perioden motorferdsel etter forskriften ellers er forbudt i Finnmark og Nord-Troms etter § 8 første ledd første punktum.

5.3.2 Forskrift om motorferdsel på barmark langs tradisjonelle ferdslårer, Finnmark

Statsforvalteren i Troms og Finnmark har etter forskrift 28. juli 1989 nr. 749 myndighet til å fastsette forskrift som gir adgang til kjøring på barmark langs traktorveier som kan karakteriseres som tradisjonelle ferdslårer i Finnmark.

5.3.3 Forskrift om tillatelse til bruk av beltebil

Statsforvalteren har myndighet etter forskrift 7. november 2005 nr. 1264 til å gi tillatelse til bruk av beltebil i de tilfeller hvor det tidligere har vært drevet rute med beltebil etter løyve med hjemmel i tidligere samferdselslov 4. juni 1976 nr. 63.

5.4 Statsforvalteren som klageinstans etter motorferdselregelverket

5.4.1 Statsforvalteren som klageinstans etter motorferdselloven

Statsforvalteren er klageinstans for kommunens vedtak om tillatelse etter motorferdselloven § 6.

Merk at statsforvalteren ikke er klageinstans for kommunens enkeltvedtak om tillatelse etter motorferdselloven § 5 tredje ledd.

5.4.2 Statsforvalteren som klageinstans etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og islagte vassdrag

Statsforvalteren er klageinstans etter følgende bestemmelser i forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og vassdrag:

- § 4a åttende ledd – statsforvalteren er klageinstans for kommunale forskrifter om snøskuterløyer etter § 4a andre ledd første punktum

- § 4b tredje ledd, jf. 4a åttende ledd – statsforvalteren er klageinstans for kommunale forskrifter om catskiingløyper etter § 4b første ledd
- § 7 tredje ledd– statsforvalteren er klageinstans for kommunens enkeltvedtak etter §§ 5, 5a, 5b og 6

6. Friluftsløven

6.1 Generelt om myndighetsfordelingen etter friluftsløven

Friluftsløven § 21 angir hvilke myndigheter som er friluftslørgan. Statsforvalteren er ett av disse organene. Hvilken myndighet som fatter vedtak, er angitt særskilt for de fleste bestemmelser i loven. Kommunen er førsteinstansmyndighet for de fleste vedtak.

Statsforvalteren har ikke fått tildelt myndighet etter friluftsløven gjennom forskrift eller delegering.

6.2 Statsforvalteren som førsteinstansmyndighet

Statsforvalteren er førsteinstansmyndighet etter følgende bestemmelser:

- Friluftsløven § 3 tredje ledd, statsforvalteren kan endre tidene for når det skal være ubetinget forbudt å ferdes på innmark
- Friluftsløven § 40 andre ledd, statsforvalteren kan kreve helt eller delvis oppført byggverk, stengsel eller annen innretning, skilt eller kunngjøring som strider mot forbud eller pålegg gitt i loven fjernet på den skyldiges kostnad.

6.3 Statsforvalteren som klagemyndighet

Statsforvalteren er klagemyndighet etter følgende bestemmelse:

- Friluftsløven § 24 andre ledd, statsforvalteren er klagemyndighet for kommunens vedtak etter §§ 14, 18 første ledd, 35 første, annet og tredje ledd og 40 første, annet og tredje ledd.

7. Statsforvalterens myndighet til omgjøring og lovlighetskontroll

Der statsforvalteren er klageinstans kan statsforvalteren omgjøre kommunens vedtak etter forvaltningsloven § 35. Statsforvalteren kan videre gjennomføre lovlighetskontroll med kommunens vedtak etter kommuneloven § 27-1, jf. delegeringsvedtak 30. august 2019 nr. 1096.

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan
underlagt Klima- og miljødepartementet.

Vi jobber for et rent og rikt miljø. Hoved-
oppgavene våre er å redusere klimagass-
utslipp, forvalte norsk natur og hindre
forurensning.